

Perhekeskuksen toimintasuunnitelma 2021 – Selkokielineen versio

1. Perhekeskustoiminta

Perhekeskus on palveluverkosto, joka kokoaa yhteen lasten, nuorten ja perheiden palvelut. Palveluilla vaikutetaan hyvinvointiin, terveyteen, kasvuun ja kehitykseen. Lisäksi perhekeskukseen kuuluvat varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen palvelut. Palveluverkostoon kuuluu sekä perus- ja erityistason palveluita. Kaikki lapsiperheiden sosiaali- ja terveystalvet ovat laissa säädettyjä.

Verkostoon on yhteydessä myös muita palveluita ja toimijoita, kuten sivistyspalvelut, järjestöt ja seurakunta. Perhekeskuksen ydinperiaate on koota palvelut yhteen kokonaisuudeksi. Yhteistoiminta sujuu, kun toimijat tuntevat toistensa työn. Sujuvuutta auttaa myös yhteisesti sovitut työmenetelmät, joiden avulla työskennellään kohti yhteisiä tavoitteita.

Perhekeskusta johdetaan kokonaisuutena ja sillä on yhteinen arvopohja sekä yhdessä sovitut toimintatavat. Perhekeskus palvelee Härkätien toiminta-alueella, jolla on mahdollisuus laajentaa toimintaa. Perhekeskus tarjoaa perheille matalalla kynnyksellä apua ja tukea. Tavoite on vahvistaa perheenjäsenten omia voimavaroja ja osallisuutta.

2. Perhekeskuksen tavoitteet

Perhekeskuksen toiminta vakiintuu, kun toimijat tuntevat toisensa. Keskeinen tavoite on moniammatillisen yhteistyön sujuminen, jotta päällekkäinen työ vähenee ja perheet saavat tarvitsemansa avun oikea-aikaisesti. Lapset, nuoret ja perheet hyötyvät, kun palvelut toimivat yhteen liittyneinä. Tuen ja hoidon tarve tulee arvioida monialaisesti. Työntekijät jakavat asiantuntijuuden, sekä asiakastyön roolit ja vastuut. Työ voi käytännössä olla jalkautuvaa, työparityötä, tiimityöskentelyä tai konsultaatiotoimintaa. Myös yhteinen kouluttautuminen ja kehittäminen ovat tärkeitä.

Hoivaa & leiki –interventio on uusi varhaisen tuen menetelmä. Menetelmän avulla vahvistetaan vanhemman ja lapsen välistä toimivaa vuorovaikutusta. Menetelmää voidaan käyttää jo raskaus- ja vauvavaiheessa, jolloin tukea saadaan ajoissa ja vanhempien voimavarat vahvistuvat.

Vuonna 2021 osaamista lisätään osallistumalla Tyksin Barnahusin Tue lasta- koulutukseen, joka pilotoidaan Liedon ja Loimaan alueella. Koulutukseen osallistuu työntekijöitä sosiaali- ja terveystalvetuista sekä

opiskelijahuollosta. Yhteisessä koulutuksessa luodaan hoitopolkua lapsille ja nuorille, joita on kaltoin kohdeltu ja seksuaalisesti hyväksikäytetty.

3. Perhekeskuksen viestintästrategia

Perhekeskuksen viestintästrategiana on avoimuus ja ajankohtaisuus. Perhekeskukselle luodaan kevään 2021 aikana omat nettisivut, joilta perheet saavat oikean ja ajankohtaisen tiedon palveluista. Nettisivut tarjoavat lisäksi tietoa ja tukea vanhemmuuteen, sekä lasten ja nuorten kasvuun ja kehitykseen.

Nettisivujen lisäksi näkyvyyttä saadaan järjestämällä ja osallistumalla yhteisiin tapahtumiin. Kevään 2021 aikana on mm. tulossa virtuaalinen kiusaamisen ennaltaehkäisy- tilaisuus vanhemmille.

4. Perhekeskuksen koordinaattori

Perhekeskuksen koordinaattori koordinoi perhekeskuksen eri toimijoiden välillä tapahtuvaa yhteistyötä ja kehittämistä. Koordinaattori on perhekeskusyksikön esimies ja osallistuu asiakastyöhön sosiaalityöntekijän roolissa. Lisäksi koordinaattori osallistuu valtakunnalliseen ja alueelliseen perhekeskusverkostoon. Tätä kautta saadaan tietoa muista perhekeskuksista ja kansallisesta linjauksesta, mikä auttaa kehittämään Liedon perhekeskusta.

5. Ohjausryhmän rooli ja kokoontuminen

Perhekeskuksen ohjausryhmä varmistaa, että kokonaisuus toimii. Se tarkoittaa mm. sitä, että käytännöistä ja yhteistyöstä sovitaan yhteisesti. Ohjausryhmä mahdollistaa yhtenäisen toiminnan, osallisuuden ja kumppanuuden. Ryhmä luo edellytykset asiakasprosessien sujuvuudelle, sekä henkilöstön yhteistyöosaamiselle ja hyvinvoinnille. Ohjausryhmä kokoontuu 5-6 kertaa vuodessa.

6. Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus on keskeinen osa perhekeskustoimintaa. Osallisuutta voidaan jaotella seuraavasti:

- 1) **Osallisuus osana arkea**, kuten päivähoitossa, koulussa tai vapaa-ajalla.
- 2) **Tieto-osallisuus**, joka tarkoittaa esimerkiksi lapsille, nuorille ja perheille tehtyjä kyselyjä tai tiedon kokoamista yhdessä heidän kanssaan.
- 3) **Toimintaosallisuus**, kuten mahdollisuutta osallistua ja vaikuttaa. Käytännössä se voi tarkoittaa toimintojen käynnistämistä perheiden toiveiden pohjalta.

4) **Palveluosallisuus**, tarkoittaa yhdenvertaista mahdollisuutta vaikuttaa esimerkiksi palveluiden kehittämiseen.

5) **Päätösosallisuus**, kuten mahdollisuus osallistua palveluun liittyvään päätöksentekoon ja toimia palveluissa vertaistuen periaatteella, esim. lapsivaikutusten arviointi.

6) **Osallisuuden mahdollistaminen**, joka tapahtuu esimerkiksi kulukorvausten, kulkemisen mahdollistamisen tai sijainnin huomioimisen avulla.

Perheet voivat tuntea tulleensa kohdatuiksi ja autetuiksi, kun palveluprosessit selkiytyvät ja yhteistyö sujuu.

Tämä myös lisää perheen osallisuutta. Asiakastyössä käytetään myös osallistavia menetelmiä.

Peruspalveluissa eli lasten ja nuorten arkiympäristöissä perheet tavoitetaan helposti ja luontevasti.

Peruspalveluissa tarjotaan varhaista tukea ja perheet ohjataan tarvittaessa eteenpäin oikeisiin palveluihin.

Liedon oma puheeksi otto - malli on osa varhaiskasvatussuunnitelmaa ja arviointikeskustelua. Malli juurtuu osaksi varhaiskasvatuksen ja koulujen käytäntöä.

Perhekeskuksessa työstetään seuraavalle valtuustokaudelle lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma.

Suunnitelma painottuu ennaltaehkäisevään toimintaan ja moniammatilliseen yhteistyöhön.

Perhekeskus järjestää Pihakarnevaali-tapahtuman perheille yhteistyössä kaikkien toimijoiden kanssa.

Tapahtumassa palvelut tulevat tutuiksi ja helposti lähestyttäviksi, joten perheiden on helpompi ottaa

yhteyttä ja pyytää apua. Perhekeskus voi osallistua muihin tapahtumiin, jotta näkyvyyttä ja

saavutettavuutta olisi enemmän.

Ryhmätoiminta jatkuu, kun se on mahdollista. Avoin päiväkotiperhepesä ja seurakunnan perhekerhot

tarjoavat perheille kohtaamispaikan, jossa voi saada vertaistukea arkeen ja vanhemmuuteen.

7. Perhekeskustoiminnan laaja-alaisuus, kustannukset ja vaikutukset

Perhekeskustoimintaa seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Tietoa tarvitaan siitä, miten perhekeskus ja sen eri osat toimivat asiakkaiden, toimijoiden ja johdon näkökulmasta.

Tietoa tarvitaan seuraavista asioista:

- Lapsen, nuoren ja perheen tilanteesta ja muutoksista
- Lapsen, nuoren ja perheen kasvuympäristöistä ja sosiaalisista suhteista
- Keskeisistä palvelukokonaisuuksista ja kustannuksista

- Palvelujen toimivuudesta

Tuotettu tieto auttaa tunnistamaan varhaisen tuen tarpeita ja hyvinvoinnin riskitekijöitä elämänkulun eri vaiheissa. Tieto auttaa kohdentamaan palveluja ja ohjausta. Lisäksi tietoa voidaan käyttää vaikuttavuuden arvioimiseen. Perhekeskuksen ohjausryhmä seuraa ja arvioi toimintaa. Arviointi – ja palautekäytännöt ovat osa laadun hallintajärjestelmää.